

Ellerimizde erzak kolileri, gecekondu tbir edilen kerpiç bir evin kapısındaız. 8 yaşlarında bir erkek çocuğu, utangaç bir edayla açtı kapıyı; "buyur" etti bizleri... Girdik içeriye, erzakları bıraktık, biraz soluklandık. Evde iki yaşlarında kız kardeşinden ve kendisinden başka kimse yoktu. Annesinin nerede olduğunu sorduk; merdiven silmeye gitmiş. "-Bir saat sonra gelir, annem gelince kardeşimi ona bırakıp ben de okula gideceğim." dedi. Defter-kitap kilimin üstünde açık, ders çalışıyor, bir yandan da kız kardeşi ile ilgileniyordu. Kutuya sarılmadı, yan gözüyle bile bakmadı. Kırmızı kalemi yoktu.

Kurşun kalemi de tıraşlanmamış, belli ki kalem tıraşı yoktu. Kuru boya kalemleri küçülmüş, iki parmak kalmış. Hepsini sıkı sıkı lastikle sarmış, kaybolmasınlar diye. Çok küçük yazıyordu harfleri. Defter abuk bitmemeliydi. Zayıfa idi, kardeşi de, kendisi de... Ekim ayının sonları, hava serin ve yağmurlu idi. Sobaları kurulmamıştı, ikisinin de ayaklarında çorapları yoktu. Evde eşya çok azdı, ama her yer temizdi.

"-Su ister misiniz teyze?" dedi.

Kabul ettik, çok sevindi. Hepimize birer bardak su ikram etti. Dinlenmiştik, "bir ihtiyacı olup olmadığını" sorduk.

"-Sağ olun, her şeyim var." dedi.

Belli ki istemeyi değil, bulduğu ile yetinmeyi öğrenmişti. Belli ki, bir kez kapısını alıp yardım edeni, ikinci bir istekle rahatsız etmekten utanıyordu. Çok hoşumuza gitti.

"-Okumak istiyor musun?" dedik.

"-çok!" dedi.

"-Polis olacağım, katilleri yakalayacağım."

Sonradan ğrendik; ile, on yıl önce Siirt'ten İstanbul'a göç etmiş. Babasının katili bulunamamış.

Yağmur çok şiddetli yağıyordu ve biz de şemsiyesizdik. Islanmayalım diye bir mahalle yukarıda, yeni yapılmış bir sitede yaşayan arkadaşa uğramaya karar verdik. Arkadaşımızın iki kızı, bir oğlu vardı. Kızlar, zel okula gidiyorlardı, ikizdiler. Oğlan küçükleri idi. Aylığı bilmem kaç liraya anaokuluna yazdırmışlar. ocuk, o gün gitmek istememiş, tadı yokmuş. Evde ocuklarla ilgilenen bir kadın vardı. Bize ayı da o yaptı. Kızlar çok hırındı, kendilerinin zevkini sormadan, kendi kafasına göre annelerinin aldığı elbiseyi beğenmemişler. orap ponponlu değilmiş. Elbise dantelli değilmiş, lila renkli değilmiş. Ne biimmiş.

"-Marka, bu elbise..." dedi arkadaş. "Nesini beğenmiyorlar anlamıyorum. Dün doğum günleri idi, hediye aldım ikisine de, beğenmediler." Binbir nazla formalarını giydiler. Gıcır gıcır marka ayakkabılar, marka montlar, marka şemsiyeler sırt çantaları, defter-kitapları her şey en pahalısından... Servis geldi, kızlar bin şikâyetle servise bindiler.

"-Bunlar böyle..." dedi arkadaş, "Memnun etmek mümkün değil. Hep şikâyet, hep beğenmeme hâindeler."

Siteye yeni taşınmışlar, neden taşındıklarını anlatıyordu. Çocuklarının problemlili ortamlarda büyümelerini istememişler. Yoksulluğun kişileri hırsız, yankesici, hâsılı toplum hayatında problemlili insan yaptığını anlatıyordu arkadaş.

"-Ne de olsa, çocuklarımızı korumak zorundayız!.." diyordu.

Çocuklarını böylesi dilenci, problemlili çocuklardan uzak tutuyor, özel okullara gönderiyorlardı. Etrafı demir parmaklıklarla çevrili yüksek duvarlı, güvenlik görevlilerinin bulunduğu sitelerde oturuyorlardı. Kapalı yüzme havuzları bile vardı. Bahçeleri güllerle donanmış, çocuk oyun alanları harika idi. Sadece site çocukları oynayabilirdi. Yabancı çocuklar değil!.. Karılı-kocalı çiftler çiftler arabalar, biri giriyordu siteye, bir diğeri çıkıyordu. Sohbetin tadı yoktu; hâsılı böylesi bir konuşma, sohbet olmaktan çok uzaktı. Çocukların özel okulu olsun, kreşi olsun, verdikleri milyonlarca paralarının karşılığını hizmet olarak hiçbir yerde alamadıklarının anlatıldığı bir sürü şikâyet üzerine kurulu bir lâf kalabalığıydı dinlediğimiz...

Yağmur dinmişti, fazla oyalanmadan, iki saat evvel uğradığımız çocuğa okul araç ve gereçleri almak için kırtasiyede soluğu aldık. Çocuğa yetiştirmek için hızlandık. Kapının önünde idi. Kucağında da kız kardeşi. Sorduk. Annesi daha gelmemiş, okula geç kalmış. Gözleri dolmuş, ağladı ağlayacak.

"-Bize bırak kardeşini, sen okula git. Annen gelene kadar bekleriz!.." dedik.

Kabul etmedi. Anneleri bin telâş ile koşar adım geliyordu. Çocuğun gözleri mutluluktan parlıyordu. Annesine sarıldı:

"-Neden geciktin?!" diye kızmadı.

Öptü yanaklarından okula koştu. Belli ki, annesi gecikince onu da kaybetme korkusu sarmıştı minik yüreğini... Endişesi okula gecikmesi değil, annesinin yokluğunun endişesi idi. Aldığımız kırtasiye malzemelerini bile görmedi. Onu, annesinden başka hiçbir şey o an mutlu edememişti.

"-Geciktim." dedi genç kadın.

Merdivenlerini sildiği apartman sâkinlerinden hanımın biri köpeğini gezdirmeye çıkarmış.

"-Hayvan, göz göre göre merdivenlere pisledi. Temizlemem zaman aldı."

Kısa bir sohbetten sonra câmideki vaazımıza yetişmek için vedalaştık.

Yol boyu gencecik yaşta vefat eden babamı düşündüm. Babam ve amcam, yoklukta yetişmişler. Dedem hasta olduğu için, babaannem, evin ihtiyacını karşılamış. Babam anlatmıştı bir keresinde, annesinden işittiği azarı... Altı yaşlarında imiş babam, amcam da beş. Babaannemle Meram'da oturan akrabalarının yanına gitmişler. Zeliha Teyze çağırılmış babaannemi, işlere biraz yardım etsin diye. Babaannem yardıma koyulunca, Zeliha Teyze, babamla amcama birer avuç kuru üzümle şekerli leblebi vermiş. Babam leblebisini bitirince çok canı çekmiş, kese kâğıdından bir avuç daha almak için elini uzatmış ki, babaannem nasıl görmüş ise, yetişip babamın elini tutup:

"-Verilene kanaat et, izinsiz kimsenin malını alma!.." diye kulağını çekmiş.

"-O, oldu!.." derdi babam, "Artık kimsenin elindekine bakmadık, verilmeyeni de aslâ almadık. Arzu bile etmedik. Evimizde bazen sadece pekmez olurdu. Üzüm bağıımız olduğu için kış günlerinde kahvaltımız sadece pekmez ekmekti. Zeytin lükstü. Makarna, zengin yemeği idi. Pekmezimizi yer, Allâh'a şükrederdik."

Babamların çocukluğu, kırklı yılların sonlarında geçmiş. Zengin ve fakirlerin aynı mahallelerde oturduğu, herkesin birbirini kolladığı yıllar... Zenginin kibirli olmadığı, fakirin kanaatkâr olduğu yıllar... Çocuklar zengin-fakir ayrımına uğrayıp kamplara ayrılmamış daha... Aynı mektepte, aynı kazanda kaynıyor çocuklar... Kimsenin kendisini ne aşağı, ne de üstün gördüğü yıllar...

"Herkes Allâh'ın kulu. Zengin, sadece Allah. Kullar ise, yoksul, fakir...

Cenâb-ı Hak, rızık dilediğine, dilediği gibi vermiyor mu?

İsterse vermekten vazgeçip almıyor mu?

O zaman mülkün sahibi O ise, insanlar neden varlık-yokluk dâvâsı yapsınlar?!

Aslında kendisinin olmayanın emânetçiliğini yapmakla neden övünsünler?!

Nihayetinde herkes kabre sadece kefenle girmeyecek mi? Yerin üstünde yapılan zengin fakir ayrımı, yerin altında nazar-ı itibara alınmayacak ki..." gibi peşpeşe gelen îmân nûru ile aydınlanmış sözlerin dillerini süslediği, gönül zenginliğine paha biçilemeyeceği anlayışı ile dopdolu insanlar... Zengin olanlar mahşerde:

"Malını nerede kazandın? Nerelere, nasıl harcadın? Cimri mi idin, müsrif mi idin? Fakirin hakkını verdin mi?" sorularına muhatap olacaklarını, hepsine tek tek hesap vereceklerini bilmelerinden olsa gerek; kibirden çok uzakta, paylaşmayı bilen, taşıdıkları yükün farkında insanlar...

Fakir olanlar ise, kanaati, faziletli ve ahlâklı olmayı, başkasının malında aslâ gözlerinin olmamasını öğretiyorlar çocuklarına...

Saygı, sevgi karşılıklı... Üstünlük, insan olmakta... İnsan olmak da kul olmakla mümkün olduğunu göre, en üstün olan insan, Allâh'a en iyi kulluk yapan...

"-Neden fakiriz?" diye ağlamıyor fakir çocukları... Özenip durmuyorlar zenginlere...

"-Biz çok zenginiz!" diye övünmüyor zengin çocukları, kibirliliği öğrenmemişler,

ana-babalarından kardeşliği öğrenmişler. Üstünlüğün sadece Allâh'a âit olduğunu biliyorlar.

Fakirler, çocuklarını zengin olanlara düşman yetiştirmiyor. Çünkü iç içeler ve herkes birbirine muhtaç...

Şunu çok iyi biliyorum ki; kibir öğreniliyor, kendini üstün görme de, küstahlık da... Kanaat de öğreniliyor, kanaatsizlik de... İstanbul'a ilk tayin olduğum, 2003 yılı idi. Vazife îcabı Silivri'ye vaaza gittim. Dönüşte trafik çok yoğundu. Hemen yanımdaki araçta iki çocuk ve annesi, çocukların ellerinde "tatilya" yazılı balonlar vardı. Belli bir zaman sonra araçlar bekleme hâlinde

iken üç-beş sokak çocuğu peydah oldu arabanın etrafında... Bütün güçleri ile iki çocuklu kadının arabasının camlarına vurmaya, öfkeli seslerle bağırmaya başladılar. Araçtaki çocuklara küfrediyorlardı. Kadın camları sıkı sıkı kapatıp, korkudan renkleri atmış ağlayan çocuklarını susturmaya çalışıyor, dışarıdaki vahşî çocuklara da engel olamıyordu. Neydi o sokak çocuklarının öfkesi? İçerideki çocuklar, neden uzaylı görmüş gibi çılgık atıyorlardı? Bazı araç sahipleri bağırınca çocuklar dağıldı.

Bir dönem, 2004 yılı idi yanılmıyorsam; Levent'te bulunan esnafın arabalarının tekerleri bıçaklanıyor, camları kırılıyordu. Kimler, kimlerden intikam alıyordu? Ve neden insanlar binlerce liralık maddî zarara sokuluyordu? Nasrettin Hoca yaşamıyorsa da sözü hâlâ yaşıyor: Biri yer, biri bakar, kıyamet orda kopar. Gettoların (yoksul halkın yaşadığı, mağdur gecekondu semtleri) olduğu yerlerde, hangi alt geçitten can güvenliği içinde geçebiliriz? Hangi hırsızdan emin olabiliriz? Altınımızı rahatça kolumuza takıp yürüyebilir miyiz? Zengin çocukları ile fakir çocuklarının; birinin diğerini düşman, diğerinin de uzaylı gibi seyrettiği yerde, nasıl birbirinin hâinden anlayan, empati kuran nesiller yetişecek?

Ne fakirlik, Allâh'ın bazı kullarına verdiği utanç verici bir ceza; ne de zenginlik Allâh'ın diğer bazı kullarına verdiği gurur verici bir mükâfat. Hepsi de imtihan... İsrâ Sûresi 18 ilâ 21. âyetlerde bu hususu Cenâb-ı Hak şöyle bildiriyor:

"Her kim bu çarçabuk geçen dünyayı dilerse, ona, yani dilediğimiz kimseye dilediğimiz kadarını dünyada hemen verir, sonra da onu, kınanmış ve kovulmuş olarak gireceği cehenneme sokarız."

"Kim de âhireti diler ve bir mü'min olarak ona yaraşır bir çaba ile çalışırsa, işte bunların çalışmaları makbuldür."

"Hepsine, onlara da, bunlara da (dünyayı isteyenlere de, âhireti isteyenlere de) Rabbinin ihsânından (istediklerini) veririz. Rabbinin ihsânı kısıtlanmış değildir."

"Baksana, Biz insanların kimini, kiminden nasıl üstün kılmışızdır!.. Elbette ki, âhiret, derece ve üstünlük farkları bakımından daha büyüktür."

Şam Ordusu kumandanı Ebû Ubeyde bin Cerrah hazretleri, büyük bir kalabalıkla Hz. Ömer'i karşılamaya çıkar. Hz. Ömer, yolculuk süresince kölesi ile nöbetleşe deveye bindiğinden, Şam'a girdikleri esnâda köle devede, Halife ise devenin yularından tutmuş, dereden geçtikleri için de ayakkabıları elinde bir vaziyettedir. Bunu gören kumandan hemen yetişir:

"-Efendim, bütün Şamlılar, bilhassa Rumlar, Müslümanların halifesini görmek için toplandılar. Size bakıyorlar."

Bu sözü işiten Hz. Ömer:

"-Yâ Ebâ Ubeyde! Senin bu sözünü duyanlar, insanın şerefini, vasıtaya binerek gitmekte ve süslü elbise giymekte sanacaklar. Biz daha önce zelîl ve hakîr bir kavimdik. Allah Teâlâ, bizleri Müslümanlıkla şereflendirdi. Bundan başka şeref ararsak, Allah Teâlâ bizi zelil eder."

Allah Teâlâ'nın katında zenginliğin zerrece değeri yok!.. Yüce Rabbimiz, bunu bizzat kendisi bizlere bildiriyor Zuhruf Sûresi'nde... Eğer inananların kalbi bozulmayacak olsa, kâfirlerin evlerini gümüşten tavanlarla süsler ve çıkacakları merdivenleri de gümüşten yapardık, buyuruyor.

"Ey Muhammed! Rabbinin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz taksim ettik. Birbirlerine işlerini gördürsünler diye Biz onların bir kısmını diğerlerinden derecelerle üstün kıldık. Rabbinin rahmeti onların biriktirdikleri şeylerden daha hayırlıdır."

"Eğer insanlar küfre sapan bir ümmet hâline gelmeyecek olsalardı, Biz, O Rahman olan Allâh'ı inkâr eden kimselerin evlerine gümüşten tavanlar ve üzerine çıkacakları merdivenler yapardık."

"Onların evleri için gümüşten kapılar, üzerine yaslanacakları koltuklar yapardık."

"Daha nice altın ziynetler verirdik. Çünkü bunların Bizce hiçbir kıymeti yoktur. Bütün bunlar dünya hayatının geçici menfaatinden başka bir şey değildir. Âhiret ise, Rabbin katında takva sahipleri içindir."

"Her kim Rahman olan Allâh'ın zikrinden yüz çevirirse, Biz ona bir şeytan musallat ederiz. Artık o şeytan onun yakın dostudur." (ez-Zuhruf, 32-36) Rabbimizin hakkımızda yapmış olduğu taksimât, bizim için en hayırlı olanı... Herkes fakir yaratılsa idi, ne fabrika bacası tüterdi, ne hastahâne yapılır, ne diyaliz makinası alınırdı. Herkes zengin olsaydı, kimse çöp toplamaz, kimse ekmek yapmaz, kimse inşaatta çalışmazdı. Her iki kesimin de birbirine ihtiyacı var. Kiminin emeği, kiminin parası ile yürür işler... Ama illâ ki kardeşlik, illâ ki sadaka, yardım, zekât... Âyet-i kerîmede:

"Allah, rızık yönünden bir kısmınızı diğerlerinden üstün kıldı. Kendilerine bol rızık verilenler,

Biri Yer Biri Bakar

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 28 Nisan 2024 12:00 - Son Güncelleme Pazar, 28 Nisan 2024 12:00

rızıklarını ellerinin altındakilere vermiyorlar ki, onda eşit olsunlar. Durum böyle iken Allâh'ın nimetini inkâr mı ediyorlar?" (en-Nahl, 71) buyrulmakta.

Toplum olarak en büyük ihtiyaçlarımızdan biri, kul hakkı şuuru ve eğitim. Kamplaşmamak, birlik-beraberlik, şefkat, birbirimizin yarasını en samimi duygular ile sarmak... Önemli olan kardeş olabilmek!.. Allah Rasûlü'nün Medîne'de te'sis ettiği gibi kardeşlik... Her şeyini kaybetmiş, bir canı ile gelmiş muhâcir ile, yerli halk ensâr arasındaki gibi kardeşlik...Mâlikü'l-Mülk (mülkün gerçek sahibi) olanın karşısında bütün acziyetimizle biz kimiz ki? Sadece haddimizi bilsek, cennet gibi bir dünya için bu bizlere yeter...

Fatma Hale Liman
Şebnem Dergisi 70. sayı